

Handelingen

9-10-11-12

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1981-1982

Vergaderingen van mei 1982

DRINGENDE EN MONDELINGE VRAGEN

EINDREGELING BEGROTING NEDERLANDSE CULTUURGEMEENSCHAP 1978

ERKENNING NIET-OPENBARE RADIO'S

ERKENNING VRIJE RADIO-OMROEPDIENSTEN

ERKENNING LOKALE RADIO'S

MOTIE TOT VERLENEN VAN VOORRANG

SUBSIDIERING BESTENDIGE SYMFONIEORKESTEN

MAATREGELEN SOCIAAL GRONDBELEID

VASTE NATIONALE CULTUURPACTCOMMISSIE

MILIEUHINDER PVBA DE BRUYN SCHOTEN

AFVALVERWERKING EN VLAAMSE AFVALMAATSCHAPPIJ

MOTIES TOT BESLUIT INTERPELLATIE AFVALVERWERKING

Inhoud

Nr. 9 4 mei 1982

Afwezig met kennisgeving, blz. 265

Afwezig zonder kennisgeving, blz. 265

Voorstellen van decreet
Indiening en verwijzing, blz. 265

Voorstellen van resolutie
Indiening en verwijzing, blz. 266

Verslagen
Indiening, blz. 266

Rapport van het Rekenhof
Indiening en verwijzing, blz. 266

Beleidsnota
Indiening en verwijzing, blz. 267

Schrijfelijke vragen (R.v.O. art. 65)
Indiening, blz. 267

Motie van orde
Stand van zaken, blz. 267
Spreker : de heer A. Bourgeois

Motie van orde
Voorstel tot spoedbehandeling, blz. 267
Sprekers : de heren I. Van Belle, J. De Seranno, J. Van Elewycq

Dringende vragen (R.v.O. art. 66,5)
Dringende vraag van de heer N. De Batselier tot de heer M. Galle, Gemeenschapsminister van ondergeschikte besturen en gesubsidieerde werken, over de uitoefening van het administratief toezicht op de gemeenten, inzonderheid wat betreft de gemeentebegrotingen en de financiële toestand van de gemeenten, blz. 267

Dringende vraag van de heer N. Batselier tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, over de procedure in verband met en de inhoud van een energiedebat, blz. 269

Vragen (R.v.O. art. 66)
Vraag van de heer A. Denys tot de heer J. Buchmann, Gemeenschapsminister van huisvesting, over de vertraging in de uitbetaling van leningen door de Nationale Landmaatschappij en het uitblijven van overheidssubsidies, blz. 270

Vraag van de heer J. Valkeniers tot de heer J. Buchmann, Gemeenschapsminister van huisvesting, over de vertraging in de uitbetaling van leningen door de Nationale Landmaatschappij, het uitblijven van het programma groepsbouw 1981 en de achteruitgang van de sociale-woningbouw, blz. 270

Vraag van de heer N. De Batselier tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, over de toekenning van prototype - voorschotten van IWONL - hulp, blz. 271

Vraag van de heer J. Sleenx tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, over de oprich-

ting van nieuwe kerncentrales waarin het uitrustingsplan van de electriciteitsmaatschappijen voorziet en de weerslag daarvan op het regionaal energiebeleid en inzonderheid de steenkoolsectie, blz. 271

Vraag van de heer J. Sleenx tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over de verdere nucleaire expansie waarin het uitrustingsplan van de electriciteitsmaatschappijen voorziet en de gevolgen daarvan voor het leefmilieu, blz. 272

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over het ongeoorloofd storten van afval in een groengebied te Ranst en de gevolgen daarvan voor het Nete-landschap en het leefmilieu, blz. 273

Vraag van de heer L. Vanvelthoven tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de culturele relaties van België met Zuid-Afrika, de BRT-uitzendingen over Zuid-Afrika en de contacten van de BRT met officiële Zuid-afrikaanse informatiediensten, blz. 273

Vraag van de heer L. Dierickx tot mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, over het uitblijven van de benoeming van de voorzitter en de leden van de Vlaamse Hoge Raad voor mindervalide personen, blz. 274

Vraag van de heer L. Dierickx tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de schending van het landschap in de omgeving van het Peerdsbos te Herentals door de aanleg van een fietscircuit, blz. 275

Vraag van de heer L. Dierickx tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de samenstelling van de Hoge Raad voor de Volksopleiding, blz. 275

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer R. De Wulf, Gemeenschapsminister van gezondheidsbeleid, over de in het Academisch Ziekenhuis te Gent en andere ziekenhuizen gangbare donorregeling, blz. 276

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over de controle inzake bestrijding van luchtvervuiling ten gevolge van verwarming van gebouwen door middel van vaste vloeibare brandstof, blz. 276

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over het niet-naleven van de exploitatievoorschriften door het Kempisch Asfaltbedrijf te Herentals, blz. 277

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over het storten van afval in de omgeving van de Nete te Nijlen, blz. 277

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrich-

ting en natuurbehoud, over het illegaal kappen van bomen te Humbeek en het moderniseringsprogramma van de NV Zeekanaal en Haveninrichtingen van Brussel, blz. 278

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de gedwongen ruilverkaveling in het Waasland, blz. 279

Vraag van de heer C. Moors tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over de vestiging van de maatschappelijke zetel en de buitendiensten van de Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij, blz. 279

Vraag van de heer A. De Beul tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de opnemings van de Vereniging van Vlaamse Reisbureaus als representatieve beroepsvereniging in het Technisch Comité van Reisbureaus, opgericht ter uitvoering van artikel 8 van de wet van 21 april 1965 houdende het statuut van de reisbureaus, blz. 280

Vraag van de heer D. Vervaeke tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over de verantwoording voor de oprichting en de normen voor de exploitatie van een breekwerf te Pepingen, blz. 281

Vraag van de heer A. De Beul tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de in uitzicht gestelde bezuiniging bij de BRT en de weerslag hiervan op de personeelsformatie, blz. 282

Vraag van de heer A. De Beul tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de voorbereidingen van een gemeenschappelijk Belgisch-Nederlands radioprogramma Delta, blz. 282

Vraag van de heer A. De Beul tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, over de continuïteit van het bestuur in het algemeen en de regeling bij ontslag van een lid van de Vlaamse Executieve of van de gehele Vlaamse Executieve in het bijzonder, blz. 283

Ontwerp van decreet houdende eindregeling van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1978 - 16-B (1981-1982) - Nrs. 1 en 2 - 18-A (1981-1982) - Nr. 1 (Papport van het Rekenhof)

Algemene bespreking, blz. 284
Sprekers : de heren F. Vermeiren, J. van Elewycq

Artikelsgewijze bespreking, blz. 284

Werkingsbegroting van de Raad
Verdaging, blz. 287

Ontwerp van decreet houdende organisatie en erkenning van de niet-openbare radio's - 86 (1981-1982) - Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer W. Kuijpers houdende erkenning van de vrije radio-omroepdiensten - 37 (1981-1982) - Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van mevrouw M. Smet c.s. houdende de voorwaarden voor erkenning van lokale radio's - 76 (1981-1982) - Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer F. Willockx c.s. houdende de voorwaarden van lokale radio's - 82 (1981-1982) - Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 287

Sprekers : de heren J. Ramaekers, E. Desutter, A. De Beul, F. Willockx, mevrouw M. Smet.

Motie van orde

I~;;&1 tot het verlenen van voorrang,

Sprekers : de heren T. Delahaye, G. Verhaegen, J. Van Elewyck, A. De Beul, J. Ramaekers, L. Dierickx.

Regeling van de werkzaamheden, blz. 299

Nr. 10 **5 mei 1982**
Morgenvergadering

Afwezig met kennisgeving, blz. 301

Afwezig zonder kennisgeving, blz. 301

Voorstellen van decreet
Indiening en verwijzing, blz. 301

Vragen (R.v.O. art. 66)
Indiening, blz. 301

Voorstel van decreet
Verwijzing, blz. 302

Mededeling van de Voorzitter, blz. 302

Ontwerp van decreet houdende organisatie en erkenning van de niet-openbare radio's - 86 (1981-1982) - Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer W. Kuijpers houdende erkenning van de vrije radio-omroepdiensten - 37 (1981-1982) - nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van mevrouw M. Smet c.s. houdende de voorwaarden voor erkenning van lokale radio's - 76 (1981-1982) - Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer F. Willockx c.s. houdende de voorwaarden voor erkenning van lokale radio's

- 82 (1981-1982) - Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 302

Sprekers : de heer E. Beysen, mevrouw M. Smet, de heren W. Seeuws, I. Van Belle, T. Delahaye, K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur.

Regeling van de werkzaamheden, blz. 314

Nr. 11 **5 mei 1982**
Middagvergadering

Afwezig met kennisgeving, blz. 315

Afwezig zonder kennisgeving, blz. 315

Ontwerp van decreet houdende organisatie en erkenning van de niet-openbare radio's - 86 (1981-1982) - Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer W. Kuijpers houdende erkenning van de vrije radio-omroepdiensten - 37 (1981-1982) - Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van mevrouw M. Smet c.s. houdende de voorwaarden voor erkenning van lokale radio's - 76 (1981-1982) - Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer F. Willockx c.s. houdende de voorwaarden voor erkenning van lokale radio's - 82 (1981-1982) - Nrs. 1 en 2

Artikelsgewijze bespreking, blz. 315
Sprekers : de heren T. Delahaye, F. Willockx, mevrouw M. Smet, de heren A. De Beul, K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve en Gemeenschapsminister van cultuur, E. Desutter.

Regeling van de werkzaamheden, blz. 323

Nr. 12 **6 mei 1982**

Afwezig met kennisgeving, blz. 325

Afwezig zonder kennisgeving, blz. 325

Voorstel van decreet van mevrouw L. Detiège houdende subsidiëring voor 1981 en 1982 van de bestendige symfonieorkesten - 77 (1981-1982) - Nr. 1

Algemene bespreking, blz. 325

Sprekers : de heer E. Desutter, verslaggever, mevrouw L. Detiège, de heren O. van Ooteghem, H. Vanderpoorten, J. De Seranno, E. Beysen, K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur.

Artikelsgewijze bespreking, blz. 328

Voorstel van decreet van de heer J. De Seranno houdende maatregelen van een sociaal grondbeleid - 29 (1981-1982) - Nrs. 1 tot 4

Algemene bespreking, blz. 329

Voorstel tot verwijzing naar commissie, blz. 329

Sprekers : de heren A. De Beul, G. Verhaegen, J. De Seranno, P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, J. Van Elewyck, H. Vanderpoorten

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 331

Sprekers : de heren E. Desutter, verslaggever, I. Van Belle, J. De Seranno

Regeling van de werkzaamheden, blz. 336

Vaste Nationale Cultuurpactcommissie
Benoeming van 13 vaste en 13 plaatsvervangende Nederlandstalige leden, blz. 336

Ontwerp van decreet houdende eindregeling van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap van het begrotingsjaar 1978 - 16-B (1981-1982) - Nrs. 1 en 2 - 18-A (1981-1982) - Nr. 1 (Rapport van het Rekenhof)

Hoofdelijke stemming, blz. 337

Sprekers : de heer T. Delahaye, mevrouw M. Van Puymbroeck.

Ontwerp van decreet houdende organisatie openbare radio's - 86 (1981-1982) - Nrs. 1 en 2
Aangehouden stemmings, blz. 338

Hoofdelijke stemming, blz. 341

Sprekers : de heer F. Willockx, mevrouw M. Smet, de heren T. Delahaye, E. Beysen, A. De Beul, D. Vervaet

Voorstel van decreet van mevrouw L. Detiège houdende subsidiëring voor 1981 van de bestendige symfonieorkesten - 77 (1981-1982) - Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 344

Sprekers : de heer O. Van Ooteghem

Voorstel van decreet van de heer J. De Seranno houdende maatregelen van een sociaal grondbeleid - 29 (1981-1982) - Nrs. 1 tot 4

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 345

Sprekers : de heren B. Cools, A. De Beul, T. Delahaye, J. De Seranno.

Artikelsgewijze bespreking, blz. 352

Spreker : de heer B. Cools.

Interpellaties (R.v.O. art. 67)

Interpellatie van de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over de milieuhinder verspreid door de p.v.b.a. De Bruyn Schoten, blz. 354

Sprekers : de heren F. Geyselings, J.

Lenssens, gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs.

Interpellatie van de heer W. Kuijpers tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over de toestand van de afvalverwerking in het algemeen en de Vlaamse Afvalmaatschappij in het bijzonder, meer bepaald ten opzichte van sommige bedrijven en projecten, blz. 357

Sprekers : de heren W. Kuijpers, J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs.

Moties tot besluit van de interpellatie van de heer W. Kuijpers tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over de toestand van de afvalverwerking in het algemeen en de Vlaamse afvalmaatschappij in het bijzonder, meer bepaald ten opzichte van sommige bedrijven en projecten, blz. 363

Regeling van de werkzaamheden, blz. 364

10e vergadering

Woensdag 5 mei 1982
Morgenvergadering

VOORZITTER : de heer J. Pede

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

- *De vergadering wordt geopend om 10.05 uur.*

De' Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

AFWEZIG MET KENNISGEVING

C. Marchand, R. Peeters, gezondheidsredenen.

J. Nutkewitz, G. Temmerman, L. Van den Brande, buitenslands.

A. Deneir, M. Rutten, P. Tant, J. Thys, ambtsverplichtingen.

J. De Loore-Raeymaekers, M. Pannels-Van Baelen, L. Van den Bosche, H. Vanderpoorten, familieverplichtingen.

AFWEZIG ZONDER KENNISGEVING

Presentielijst (R.v.O. art. 31, 1 en 3)

K Blanckaert, A. Bourgeois, P. Breyne, G. Cardoen, J. Chabert, E. Cooreman, A. Coppieters, A. d'Alcantara, C. De Clercq, W. Demeester-De Meyer, J. De Seranno, A. Diegenant, L. Kelchtermans, T. Kelchtermans, C. Moors, F. Piot, H. Suykerbuyk, F.

Swaelen, M. Tyberghien-vandenbusche, F. Vangronsveld, M. Van Herreweghe, H. Van Rompaey, R. Van Rompaey, H. Van Wambeke, H. Weckx, G. Willems, R. Windels.

J. Bascour, R. Bonnel, L. Bril, A. Claes, F. Colla, E. Cuvelier, Jan Daems, E. De Groot, A. De Winter, F. Grootjans, M. Heughebaert, H. Lahaye, G. Sprockeels, E. Vandersmissen, L. Van De Velde, W. Van Renterghem, F. Verberckmoes, F. Vermeiren.

G. Bossuyt, M. Bourry, O. Carpels, W. Claes, M. Colla, B. Cools, E. Coppens, N. De Batselier, H. De Loor, L. Detiège, J. Férir, F. Houben, I. Julliams, A. Laridon, J. Mangelschots, H. Rubens, J. Sleenckx, L. Tobback, F. Van Acker, M. Vandenhove, V. Vanderheyden, L. Vanvelthoven, F. Willockx, J. Wyninckx.

V. Anciaux, F. Baert, J. Belmans, J. Caudron, F. Debusséré, W. Desaeyere, J. Desseyn, J. Gabriels, W. Jorissen, W. Kuijpers, R. Maes, O. Meyntjens, P. Peeters, W. Peeters, J. Somers, J. Valkeniers, L. Van Biervliet, J. Van Boxelaer, R. Vandekerckhove, P. Van Grembergen, F. Vansteenkiste, J. Verniers.

M. Van Puymbroeck.

K. Dillen.

J. Peetermans.

VOORSTELLEN VAN DECREET

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : De volgende voorstellen van decreet werden ingediend Sn

naar de bevoegde commissies verwezen :

- Voorstel van decreet van de heer J. Van Elewyck c.s. houdende wijziging van artikel 7 van het decreet van 28 december 1979 houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Nederlandse Uitzendingen - 103 (1981-1982)-Nr. 1. Verwezen naar de Commissie voor culturele aangelegenheden en pedagogische en didactische vorming.
- Voorstel van decreet van de heer J. Van Elewyck c.s. houdende regeling van de mededelingen van de Vlaamse Executieve over de zenders van de Belgische Radio en Televisie, Nederlandse Uitzendingen - 104 (1981-1982)-Nr. 1. Verwezen naar de Commissie voor culturele aangelegenheden en pedagogische en didactische vorming.
- Voorstel van decreet van de heer C. De Clercq c.s. houdende oprichting van een Regie voor infrastructuur van de Vlaamse Gemeenschap - 105 (1981-1982)-Nr. 1. Verwezen naar de Commissie voor het reglement en de verzoekschriften.

VRAGEN (R.v.O. art. 66)

Indiening

De Voorzitter : De volgende mondelinge vragen werden ingediend :

- door de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbe-

Voorzitter

leid en onderwijs, over de aanwezigheid van concentraties cadmium en kwik in schorren en slikken en het daaruit voortvloeiend vergiftigingsgevaar.

- door de heer L. De Grève tot de heer R. de Wulf, Gemeenschapsminister van gezondheidsbeleid, over de vermindering van het aantal ziekenhuisbedden en het uitwerken van alternatieve verzorgingsformules.

VOORSTEL VAN DECREET

Verwijzing

De Voorzitter : Dames en heren, ik deel u mede dat het voorstel van decreet van de heer Diegenant houdende de Nederlandse benaming van buiten het Nederlandse taalgebied gelegen plaatsen, dat oorspronkelijk was verwezen naar de Commissie voor culturele aangelegenheden en pedagogische en didactische vorming, naar de Commissie voor taaldecreegeving wordt verwezen.

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

De Voorzitter : Dames en heren, ter informatie wens ik u mede te delen dat de vergadering van de Commissie voor economisch, tewerkstellings- en energiebeleid, voorzien voor donderdag 6 mei eerstkomende om 10.30 uur, is verdaagd tot een nader te bepalen datum.

ONTWERP VAN DECREET houdende organisatie en erkenning van de niet-openbare radio's

- 86 (1981-1982)-Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN DECREET van de heer W. Kuijpers houdende erkenning van de vrije radio-omroepdiensten

- 37 (1981-1982)-Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN DECREET van

mevrouw M. Smet c.s. houdende de voorwaarden voor erkenning van lokale radio's

- 76 (1981-1982)-Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN DECREET van de heer F. Willockx c.s. houdende de voorwaarden voor erkenning van lokale radio's

- 82 (1981-1982)-Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking (Voortzetting)

De Voorzitter : Aan de orde is de voortzetting van de algemene bespreking over het ontwerp van decreet houdende de organisatie en erkenning van de niet-openbare radio's, het voorstel van decreet van de heer Kuijpers houdende erkenning van de vrije radio-omroepdiensten, het voorstel van decreet van mevrouw Smet c.s. houdende de voorwaarden voor erkenning van lokale radio's en het voorstel van decreet van de heer Willockx c.s. houdende de voorwaarden voor erkenning van lokale radio's.

De heer Beysen heeft het woord.

De heer E. Beysen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, voor ons, liberalen, is het probleem van de vrije radio's, in het ontwerp van decreet „niet-openbare radio's" genoemd, nauw verbonden met het probleem van de vrije meningsuiting. De beschikking over een nieuw communicatiemiddel, zoals de vrije radio's, is een nieuwe stap naar meer vrijheid.

Het is wellicht niet overbodig om ter gelegenheid van dit debat even te blijven stilstaan bij de vaststelling dat de ganse geschiedenis door, elke stap naar meer vrijheid argwaan heeft gewekt en tegenstand heeft uitgelokt van autoritaire gezagsuitoefening.

Het kan geen kwaad dat, ter gelegenheid van het debat over de erkenning van de niet-openbare radio's, even wordt herinnerd aan het feit, dat telkens het communicatieaanbod verruimd wordt, zowel het politieke als het juridische gezag, in het verleden ook het kerkelijke gezag, blijk geeft van heel wat argwaan. Dat was zowel het geval met de opkomst van de boekdrukkunst als van de film, van de radio en van de televisie.

Men zal zich nog wel herinneren dat

vooraanstaanden uit de communicatiewereld zich nauwelijks dertig jaar geleden openlijk de vraag stelden of de televisie niet zou leiden tot zedenverwildering.

Steeds ontwikkelt men bij dergelijke aangelegenheden dezelfde strategie : ofwel wil men het nieuwe medium inpalmen en het naar eigen zin zetten, ofwel kan men niet weerstaan aan de machtsdrang om het zo te dwarsbomen dat het nieuwe medium niet kan overleven.

Ook de vrije radio's hebben deze strategie moeten ondergaan. Dat blijkt niet alleen uit de verschillende voorstellen van decreet die werden ingediend en waarbij elke indiener, gedreven door een zekere argwaan ten overstaan van het nieuwe medium, klemtonen legde vanuit zijn of haar politieke opvattingen, maar dat blijkt vooral uit de manier waarop is getracht het fenomeen „vrije radio" een zo beperkt mogelijke armslag te geven.

Het kost mij geen moeite om vanop deze tribune te verklaren, dat de pogingen om het nieuwe medium „vrije radio" in een zo eng mogelijk keurslijf te stoppen, het niet volledig aanvaarden inhoudt van datgene wat spontaan vanuit de bevolking is gegroeid.

De PW heeft zich bij de behandeling van dit ontwerp laten leiden door het principe van het grondwettelijk recht van vrije meningsuiting. Wie voor democratie is en voor medezeggenschap van de burger, dwarsboomt die burger niet wanneer hij meent gebruik te moeten maken van een bepaalde vorm van communicatie.

Voor ons is het gebruik van de ether een medium zoals er zovele zijn. Gezien het feit echter dat de beschikbaarheid van frequenties aan beperkingen is onderworpen, moet een zekere ordening gebeuren op basis van technische imperatieven. Wij aanvaarden dus enkel technische imperatieven om een ordening teweeg te brengen, die de etherchaos moet vermijden. Voor al de rest : inhoud, doelgroepen, doelstellingen, enzovoort, schenken wij vertrouwen aan de creativiteit en aan het dynamisme van de initiatiefnemers, omdat wij ervan overtuigd zijn dat vanuit een enthous-

Beysen

siaste aanpak waardevolle bijdragen kunnen geleverd worden op het gebied van de informatie, de cultuurspreiding en de ontspanning.

Onze optie voor een zo vrij en onbetutteld mogelijke ontplooiing van dit spontaan bij de bevolking ontstane fenomeen, vinden we sterk terug in het ontwerp-decreet. Het verheugt ons ten zeerste dat wij, als decreetgever, geen normen qua inhoudelijke programmatie hebben ingebouwd, noch bevoogding van de plaatselijke of gewestelijke overheden. Kortom, het verheugt ons bijzonder dat op dat vlak de niet-openbare radio vrij is gelaten.

Evenzeer kunnen wij onze tevredenheid uitdrukken over het feit dat de radio's zelf nauw zullen betrokken worden en een gewaarborgde aanwezigheid zullen hebben in de Raad van niet-openbare radio's, ook al ontveinzen wij de moeilijkheidsgraad niet voor de samenstelling van de Raad van niet-openbare radio's, rekening houdende met de beschikkingen voorzien in de cultuurpactwetgeving.

Belangrijk en positief voor ons is tevens dat het ontwerp-decreet geen gewag maakt van de financiering van de radio's. Het is wellicht lang geleden dat een ontwerp van decreet zal goedgekeurd worden dat geen onmiddellijke financiële repercussies met zich meebrengt. Het belang dat wij daaraan hechten, moet bekeken worden tegen de achtergrond van de overtuiging dat dergelijke spontaan gegroeide initiatieven zichzelf moeten kunnen bedruipen. Geen gesubsidieerde vrijheid ditmaal, wel vrijheid van handelen, binnen de verantwoordelijkheid om, via eigen te verwerven inkomsten, „self-supporting” te zijn.

Het ontgaat ons daarbij niet dat de deur van de reclame bij de niet-openbare radio's op een kier staat ingevolge het advies van de Raad van State dat expliciet vermeldt dat „de wetgeving op de handelspubliciteit in geen geval zal kunnen worden ingeroepen tegen de in het ontwerp bedoelde radio's”.

Dat betekent zoveel als een uitnodiging naar het nationaal parlement toe

om, ten aanzien van het nieuwe medium, een houding te bepalen inzake het voeren van handelspubliciteit. Het komt me voor dat een debat ten gronde over publiciteit op radio en TV niet lang meer uit de weg kan worden gegaan.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, als ik de bespreking van dit ontwerp-decreet benader vanuit de mogelijkheden van het zendbereik, zie ik mij tot mijn spijt verplicht mijn enthousiasme ten opzichte van dit decreet wat te moeten afremmen.

Zoals te voorzien vormden de omschrijving en de geografische afbakening van de niet-openbare radio het terrein waarop politiek slag werd geleverd. In de commissie heeft elkeen zich, bij de bespreking over het voor dit decreet cruciaal punt, zich laten leiden door de bekommernis geen politiek gezichtsverlies te lijden. Sommigen waren daardoor zo bezeten, dat zij niet eens de eindstemming in de commissie konden afwachten, om aan bevriende kranten triomfantelijke verklaringen af te leggen.

Alhoewel ik bedenkingen heb omtrent het indienen van amendementen die voorzien in het opleggen van beperkingen qua uitbouw van de niet-openbare radio, alhoewel ik toegeef deze amendementen met weinig enthousiasme te hebben gestemd, geloof ik te mogen onderstrepen dat het unaniem bereikt compromis voor de PW aanvaardbaar is, omdat dit compromis ook ruimte laat aan radio's die het grondgebied ter grootte van een agglomeratie kunnen bestrijken.

Dit compromis zal evenwel voor ons slechts aanvaardbaar blijven, indien zal blijken dat voldoende ruimte zal worden gelaten voor radio's waarvoor vergunningen zullen worden uitgereikt op basis van de uitzonderingen voorzien in artikel 2 van het koninklijk besluit-Willockx.

Ten einde de technische mogelijkheden te maximaliseren dringen wij bij de Minister met de meeste nadruk aan, opdat hij zich zou blijven verzetten tegen de door de BRT opgeëiste frequenties op de frequentieband tussen 100 en 104 MHz, waaraan de BRT

trouwens geen enkele behoefte heeft.

Het volledig voorbehouden van de frequentieband tussen 100 en 104 MHz voor de niet-openbare radio's zal bijgevolg de technische mogelijkheden voor dit nieuwe medium gevoelig verruimen.

Het zou trouwens aanbeveling verdienen de technische normen met een zo groot mogelijke soepelheid te hantieren.

Daarbij ga ik ervan uit dat rekening zal moeten worden gehouden met specifieke omstandigheden. Neem nu als voorbeeld een radiostation aan de kust. Dit station zou met een straal van 8 km slechts een zeer beperkt gebied kunnen bestrijken in de vorm van een halve cirkel. Daar zou men bijvoorbeeld de vrije radio toch de kans moeten geven om een iets groter zendbereik te bekomen.

Die hunker naar soepelheid moet ook aan de dag worden gelegd bij de erkenningen opdat de vrije radio's, die lak hebben aan bureaucratie maar die spontaan, dynamisch en vrij zijn, niet ondergedompeld zouden worden in allerlei formuleringen en reglementen, noch in een tergende administratieve rompslomp.

Mag ik ten slotte een oproep doen aan de Minister dat hij zo vlug mogelijk de uitvoeringsbesluiten zou willen uitvaardigen, opdat de vrije radio's in de legaliteit zouden kunnen opereren.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, hoewel niet alle opties zoals die door de PW naar voren werden gebracht, konden gelicht worden, omdat andere fracties deze opties niet volledig deelden, kan de PW dit ontwerp-decreet aanvaarden als een behoorlijk compromis waarbij volgende beginselen voor ons van primordiaal belang zijn :

- ten eerste, geen inmenging in de programmering van de niet-openbare radio's ;
- ten tweede, geen afhankelijkheid ten overstaan van politieke partijen, beroepsverenigingen en commerciële verenigingen ;
- ten derde, geen bevoogding van de

Beysen

overheid.

Het komt er nu op aan de vrije radio's zo snel mogelijk ontplooiingskansen te bieden. Aan ons om rustig te observeren, te evalueren en de verdere ontwikkeling te volgen. Het licht op groen zetten voor de vrije radio's, hoe onvolmaakt wellicht ook, staat voor ons gelijk aan het bieden van meer kansen in de uiting van een vrije mening. (*Applaus bij de CKP en de PW*)

De Voorzitter : Mevrouw Smet heeft het woord.

Mevrouw M. Smet (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's van de Vlaamse Raad, vooreerst wil ik de Minister en de verslaggevers - van wie er één aanwezig is met name de heer Desutter - danken enerzijds voor de goede samenwerking die wij hebben gehad tijdens de bespreking in de Commissie en anderzijds voor het degelijke verslag. Dit is niet zo gemakkelijk geweest gezien de vele en soms verwarde discussies die hebben plaatsgehad. Persoonlijk weet ik dat de heer Desutter een grote inspanning heeft gedaan om zelf dit verslag te bewerken en te herwerken. Mijn dank daarvoor.

Vooraleer tot het thema zelf van de lokale radio's te komen zou ik willen situeren binnen welke context wij discussiëren. Want, wij lopen het gevaar de lokale radio te isoleren van het ganse probleem van de media waarover wij toch binnenkort - zoals werd voorgesteld in de beleidsverklaring van de Vlaamse Executieve - een bespreking zullen moeten voeren.

Vooreerst zou ik er willen op wijzen dat radio en TV een beperkte technische bron gebruiken, een bron die eigendom is van de ganse Gemeenschap.

Dit vergt dus ook dat de Gemeenschap hierin tussenkomt.

Het organiseren van de toegang tot deze bron, namelijk de geluidsgolven, de frequenties, is uiteraard een taak van de openbare macht, voor ons allen. U weet dat op internationaal vlak een verdeling van deze frequenties is

gebeurd. België wordt verdedigd en vertegenwoordigd door onze afgevaardigden van de RTT. Doch niet alleen op internationaal vlak maar ook binnen België zelf hebben wij getracht een verdeling te doen.

De BRT was het ermede eens dat twee van haar frequenties zouden worden afgestaan aan de niet-openbare radio's. Daarover werd in maart van vorig jaar een akkoord bereikt.

Om nu van deze twee frequenties, toegewezen aan de niet-openbare radio's, gebruik te kunnen maken moeten zij voldoen aan een aantal technische normen zowel qua apparatuur als qua zendwijdte. Dit werd reeds op nationaal vlak voor gans België in het koninklijk besluit van 20 augustus 1981 vastgelegd.

Eens dit is vastgelegd komt de taak van de Gemeenschap. Het is duidelijk dat zowel Vlaanderen als Wallonië ten aanzien van de inhoud en het concept van deze radio's er een eigen visie op nahouden en een eigen rol te spelen hebben.

Deze visie, wat Vlaanderen betreft, werd nu vastgelegd in het ontwerp van decreet houdende organisatie en erkenning van niet-openbare radio's, hetgeen wij vandaag bespreken. De CVP heeft via een eigen voorstel van decreet positief meegewerkt.

Zij steunt onverdeeld de optie die in dit decreet ten aanzien van de niet-openbare radio's werd genomen omdat zij haar eigen basisopties daarin terugvindt.

Welke zijn nu deze opties? Ten eerste, voor ons is de niet-openbare radio aanvullend bij de BRT. Zij vervangt dus de BRT niet en is niet concurrentieel. Dit stemt trouwens overeen met de idee die de Raad van Beheer van de BRT zelf heeft geuit over deze niet-openbare radio's. De Raad ging er van uit dat de lokale radio een aanvulling kan zijn van de nationale omroep die slechts occasioneel lokaal kan functioneren.

Als voorwaarde voor het afstaan van twee frequenties stelt de BRT dat er aan de lokale radio's beperkingen inzake politiek en commercieel gebied zouden worden opgelegd. Ik zal daar

op later nog terug komen.

In deze twee opties, aanvullend bij de BRT, niet concurrentieel, niet-vervangend, ligt reeds de keuze van een kleinschalige radio, de radio die niet op het niveau van de gewestelijke BRT-zenders werkt, met andere woorden niet op het niveau van de provincie of de regio.

Ten tweede, deze kleinschaligheid, waarvoor de CVP opteert, betekent dat de Vlaamse Gemeenschap als concept naar voren schuift dat wij in Vlaanderen de mogelijkheid wensen te geven aan elke lokale gemeenschap om haar eigen radio te hebben. Ik meen dat de tekst van het verslag hieromtrent zeer duidelijk is. Ik weet dat de heer De Beul gisteren kritische vragen heeft gesteld omdat volgens hem de tekst niet voldoende duidelijk is. Nochtans ligt de tekst in het verlengde van het voorstel Kuijpers, dat toch een VU-voorstel is. In de tekst zelf zijn een aantal waarborgen ingebouwd waardoor de CVP gerustgesteld is in verband met de betekenis die aan het woord „kleinschaligheid” zal worden gegeven. Ik zal concreet zijn. In de tekst van artikel 2 zegt men dat er een gradatie is van de geografische reikwijdte gaande van de wijk tot maximaal de stedelijke agglomeratie. In de tekst zelf is er dus een waarborg vervat. In het verslag is eveneens een waarborg ingebouwd op basis van een amendement van de CVP dat door de Commissie werd aanvaard.

Het spijt me dat de heer Willockx hierthans niet aanwezig is, want ik zou een antwoord willen geven op iets wat hij hier gisteren suggereerde, namelijk dat het ACW in de Commissie zijn slag thuisgehaald heeft. Een dergelijke uitspraak doet uiteraard veronderstellen dat er in de CVP ten aanzien van de lokale radio's diverse strekkingen bestonden. Dit is formeel onjuist.

Men zou er goed aan doen in het verslag de verschillende tussenkomsten van leden van de CVP in verband met dit probleem eens aandachtig te lezen. De heer Willockx zou dan constateren dat onder meer de heer Bourgeois een amendement heeft ingediend betreffende de kleinschaligheid en dat ook de verslaggever, de heer Desutter, regelmatig intervenieerde

Smet

op dit punt. Beiden behoren tot de middenstandsgroep van de CVP.

Wij beginnen stilaan dit spelletje van de socialisten goed te kennen. Het bestaat erin dat men voortdurend een fictieve tegenstelling tussen de CVP enerzijds en het ACW anderzijds, wil opbouwen. Er zijn hiervan voldoende voorbeelden te vinden, niet alleen in de discussie rond het probleem van de erkenning en de organisatie van de niet-openbare radio's maar eveneens in de ganse sociaal-economische problematiek. Het spijt me echter bijzonder dat naar aanleiding van de bespreking van het ontwerp van decreet in de openbare vergadering van deze Raad - waarover in de Commissie zoveel eensgezindheid bestond en ik dank de PW-omdat ik weet dat het voor hen een moeilijke discussie was - de heer Willockx zich veroorloofd heeft dit spel te spelen.

Een stem bij de SP : De heer Willockx is er niet.

Mevrouw M. Smet : Ik heb het zojuist gezegd dat het mij spijt dat hij er niet is maar er zijn nog andere socialistische die datzelfde spel opvoeren.

De heer D. Vervaeke : Ik wou even een vraag stellen. Wanneer men het heeft over een gemeente of een groep van aangrenzende gemeenten of maximaal een stedelijke agglomeratie wordt hiermee dan bedoeld een wijk in een stedelijke agglomeratie of gaat het om een stedelijke agglomeratie in haar geheel ?

Wanneer u spreekt over stedelijke agglomeratie in haar geheel dan kan men toch moeilijk spreken over kleinschaligheid als men het bevolkingscijfer als norm neemt. Neme men bijvoorbeeld de stad Brussel met een bevolking van 1 miljoen inwoners. Wanneer een niet-openbare radio heel dit grondgebied beslaat kan men toch bezwaarlijk spreken van „kleinschaligheid”.

Mevrouw M. Smet : Ten eerste, om technisch duidelijk te zijn : in het verslag zegt men dat het inderdaad om een kleinschalige radio moet gaan, hetgeen niet in de tekst staat.

Ten tweede, wanneer men spreekt over een groep van aangrenzende gemeenten in de teksten van het decreet, dan preciseert men dit nog in het verslag door te spreken van een groep met een beperkt aantal aangrenzende gemeenten. Het gaat hier dus in werkelijkheid wel om een beperking.

Ten derde, en dit is belangrijk, men verwijst in het verslag naar het koninklijk besluit van augustus 1981 waarin, op het technische vlak, de kleinschaligheid vervat zit in die zin dat men principieel spreekt over radio's met een reikwijdte van 8 kilometer. Men preciseert bovendien dat wanneer men, op het vlak van de stedelijke agglomeratie radio's wenst toe te laten een speciale toelating moet worden verleend.

In elk geval zal dit niet automatisch kunnen gebeuren en zal men zich moeten bezinnen over het feit of het al dan niet goed is in de context van het doel van de niet-openbare radio, de bestaande buurt- en wijkradio's - ik denk aan Antwerpen - eventueel te laten verdringen door een agglomeratieradio.

Mijns inziens zitten zowel maximale waarborgen vervat in de tekst van het decreet als in het koninklijk besluit.

De Minister en de Commissieleden waren akkoord over deze optie. Dit maakt het belangrijkste deel van de tekst uit. Naar mijn oordeel is er dus geen enkele onduidelijkheid meer en zal er uiteindelijk méér afhangen van het feit hoe men de zaak zal toepassen en de controle die men erover zal uitvoeren. Voor de CVP is het naast mekaar bestaan van grote regionale zenders en kleine regionale radio's niet mogelijk. Ook via de preciseringen in deze tekst is dat niet langer mogelijk. Nochtans wou ik aan de Minister in verband hiermede de vraag stellen, gezien er op dit ogenblik een interministeriële werkgroep bestaat die de technische mogelijkheden aan het herbekijken is, wat de resultaten van de besprekingen zijn. Ik meen te weten dat de Minister zelf vertegenwoordigd is in deze werkgroep zodat het mogelijk moet zijn ons te zeggen hoever de werkzaamheden gevorderd zijn

en hoe hij dit ziet evolueren.

De derde basisoptie is de opdracht met betrekking tot de programma's van deze radio's.

Volgens ons heeft de niet-openbare radio op het niveau van de gemeenten een eigen specifieke opdracht te vervullen die trouwens vervat is in het ontwerp van decreet. Enerzijds moet ontspanning worden geboden. Meestal gebeurt dit via het draaien van plaatjes. Wij constateren dat de grote zenders dit praktisch uitsluitend 24 uur op 24 doen. Anderzijds wensen wij dat de radio's in de toekomst ook een taak van informatie, vorming en animatie van de betrokken gemeenschap op zich zouden nemen waarbij de betrokkenheid van de burgers en speciaal van de sociaal-culturele verenigingen dient te worden nagestreefd.

Wij wensen geen radio's die 24 uur op 24 uitsluitend muziek geven. Wij wensen een combinatie van radio's die voor ontspanning zorgen maar die er ook over waken dat er informatie wordt gegeven op het lokale vlak, ik herhaal het, in betrokkenheid met de plaatselijke gemeenschap.

Ik wil er even de aandacht op vestigen dat deze optie niet zo nieuw is. Historisch gezien waren de eerste niet-openbare radio's eigenlijk strijdradio's waarin de betrokkenheid van de burgers maximaal was en die bedoeld waren om animatie te verwekken rond een bepaald overheidsproject, meestal met de bedoeling dit project af te schieten. Ik denk hierbij aan de eerste Waalse radio die ontstaan is uit protest tegen het voornemen van de overheid om een stuwdam op te richten. Het concept zelf van die niet-openbare radio's was radio's oprichten waarbij de burgers maximaal betrokken waren. Ook nu nog bestaan er diverse types van radio's. Men kent nog strijdradio's. Ik denk aan radio's van milieuverenigingen. Men kent ook wat men zou kunnen noemen vormingsradio's en opbouwradio's. Ik denk dan bijzonder aan de radio's in de buurten van Antwerpen die zich tot doel hebben gesteld een stuk animatie in een wijk te brengen en via die weg die wijk terug tot leven willen wekken. Zij vervullen daar bijna de rol van opbouw-

Smet

werkers, maar dan via de radio. Dat is hun doel. Nieuw is deze optie zeker niet, maar, zij is voor ons bijzonder belangrijk.

Een vierde optie betreft de reclame. Ik moet erkennen, mijnheer de Minister, dat hier inderdaad onduidelijkheid bestaat. Er is enerzijds het advies van de Raad van State dat zegt dat speciaal ten aanzien van deze niet-openbare radio's op nationaal vlak het al dan niet mogen geven van reclame nog moet worden geregeld en anderzijds is er het koninklijk besluit van augustus 1981 waarin staat dat handelspubliciteit verboden is. Daar moet duidelijkheid over komen. De socialisten hebben aangekondigd dat zij daaromtrent een wetsvoorstel zullen indienen. Ik meen **dat** er ook andere wegen zijn om die duidelijkheid te bekomen. Ik zal volgende week aan de Minister en de Staatssecretaris verantwoordelijk voor de posterijen, telegrafie en telefonie de vraag stellen hoe zij, gezien het bestaande koninklijk besluit met betrekking tot hun departement, deze toestand appreciëren. In elk geval zal het bijzonder moeilijk zijn, zelfs indien wij een verbod opleggen reclame te geven, dit fenomeen volledig in de hand te houden.

Er zijn er die een onderscheid maken tussen de harde reclame en de zachte reclame. De zachte reclame wordt vertaald in de reclame voor de beenhouwer om de hoek. De harde reclame is dan de reclame voor een specifiek produkt. Ik meen dat de harde reclame moet kunnen worden gecontroleerd. Wat betreft de zachte reclame, ik herhaal het, zal het bijzonder moeilijk zijn. Allen in de commissie hebben het beseft, tot welke partij zij ook behoorden.

Het volgende punt is de onafhankelijkheid. De CVP wenst uitdrukkelijk de onafhankelijkheid van de niet-openbare radio's ten opzichte van politieke partijen, commerciële organisaties, beroepsverenigingen enzovoort. Collega's, wij weten dat dit een principiële verklaring is en ook dat deze maar uitwerking zal kunnen krijgen naarmate de Raad van niet-openbare radio's zelf hierover ernstig waakt. En

dan nog, helemaal controleerbaar wordt dit waarschijnlijk nooit, en ik ga dan ook akkoord met de opmerkingen van collega De Beul op dit vlak.

Wanneer men, om te vermijden dat een niet-openbare radio in handen komt van een politieke partijen, aan politieke mandatarissen verbiedt zitting te nemen in raad van beheer van de vzw, blijft het voor de geïnteresseerden toch zo gemakkelijk een echtgenote of een vriend daarvoor aan te spreken zodat via een omweg hetzelfde doel wordt bereikt. Het is goed dat wij dit voor onszelf weten en dat de controle vanuit dit perspectief wordt georganiseerd.

Het volgende delicate punt is de financiering. Wij beseffen allemaal dat dit een probleem blijft; het werd trouwens niet opgenomen in het ontwerp-decreet. De staatskas - de Vlaamse Gemeenschapskas - kan een nieuwe uitgave van ettelijke miljoenen moeilijk dragen. Komt daarbij het feit dat onder andere met Sabam een overeenkomst moet worden gesloten hoewel de bijdragen aan Sabam maar een klein deel van de totale kosten uitmaken.

Ik heb door een niet-openbare radio vorige week een berekening laten maken van de kosten voor inrichting en werking. De kosten voor Sabam blijken maar een peulschilletje te zijn. De technische apparatuur, de kosten voor medewerking van diverse mensen die men toch iets moet betalen al was het maar enkel de verplaatsingskosten, het geregeld vervangen van de apparatuur, de aankoop van platen enzovoort vormen het leeuwenaandeel. Het voorstel van de socialisten om de bijdragen aan Sabam over te nemen heeft dus eigenlijk maar betrekking op een peulschil vergeleken bij de globale kost.

De heer W. Seeuws : Niet voor kleine radio's.

Mevrouw M. Smet : Ook voor kleine radio's en ik baseer mij op een berekening van een gemeentelijke radio.

Wij zullen op termijn naar een globale oplossing van dit probleem moeten zoeken.

De noden van de radio's zijn groot. Ik

vraag mij af, mijnheer de Minister, of het niet mogelijk zou zijn tot een overeenkomst te komen met Minister Hansenne om toe te laten dat een aantal amateurs, die werkloos zijn en die graag zouden meewerken maar niet durven met het oog op hun statuut van werkloze, kunnen meewerken aan de programma's van niet-openbare radio's. Dit zou voor hen een goede bezigheid zijn en zou voor de radio's de werkingskosten drukken.

Mijnheer de Minister, het heeft lang geduurd vóór de Vlaamse Raad erin geslaagd is tot een regeling te komen hoewel het zeer vlug ging eens het ontwerp in de commissie aan bod kwam. Het decreet is er maar wij weten allen dat dit slechts een start is en dat via een aantal besluiten nog heel wat zaken verder moeten worden uitgewerkt.

Belangrijk hierbij lijkt mij te weten wanneer men deze besluiten denkt te kunnen uitvaardigen. Ik dring aan op spoed. Vervolgens, wat de gemeenteraadsverkiezingen betreft, beseffen wij dat een aantal niet-openbare radio's wellicht zullen worden ingeschakeld of zelf gebruik zullen maken van hun mogelijkheden om informatie te verstrekken, om het op die manier uit te drukken.

Het is een illusie te denken dat wij voor de gemeenteraadsverkiezingen nog erkende radio's zullen hebben, tenzij ik mij vergis, mijnheer de Minister. Maar, gezien de procedure die wij zelf hebben ingebouwd, met consultatie van de betrokken radio's, enzovoort, - er dient nog een besluit te worden uitgevaardigd over de samenstelling van de Raad en over de procedure die juist moet worden gevolgd, om tot een erkenning te kunnen komen - vermoed ik dat dit vóór de gemeenteraadsverkiezingen niet zal kunnen worden geregeld. Nochtans denk ik dat wij waakzaam moeten zijn en dat wij bijvoorbeeld, via gesprekken met de vertegenwoordigers van de radio's - in Vlaanderen kennen wij twee verenigingen, de VEBE en de VEBORA - zullen moeten aandringen opdat geen kiespropaganda - dat is uitdrukkelijk in de tekst van het decreet opgenomen - via deze lokale radio's zou worden uitgezonden.

Smet

Mijnheer de Minister, er wacht u nog veel werk. Ik hoop dat wij, via een pluralistische raad, zoals vastgelegd in het cultuurpact heel deze problematiek van het mediabeleid op een goede manier zullen kunnen volgen. **(Applaus bij verschillende leden)**

De Voorzitter : De heer Seeuws heeft het woord.

De heer W. Seeuws (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, dames en heren, misschien ligt het aan mijn karakter of is het omwille van het feit dat ik in de Senaat zetel, maar ik zal proberen iets minder agressief te zijn. Niettemin zal ik enkele bedenkingen naar voren willen brengen, bedenkingen waarvan ik hoop dat zij toch wel een aanvulling en een nuttige inbreng in dit debat mogen zijn.

Ik meen dat met de eindstemming over het ontwerp van decreet tot regeling van de erkenning van de lokale radio's de Vlaamse Raad wellicht een beslissende stap zet in een nieuw omroeptijdperk. Dit klinkt misschien wel wat overtrokken, doch er zijn nog zoveel onbekenden, nog zoveel onbeantwoorde vragen, dat wellicht niemand hier met zekerheid durft te zeggen welke de gevolgen kunnen zijn, niet enkel voor het radiobestel dat zo nodig heette „bevrijd” te worden, doch misschien wel voor het geheel van het mediabeleid, waarover dringend overleg nodig is.

Niemand van ons twijfelt er nochtans aan dat drngend wettelijke maatregelen moesten worden genomen om een verdere wildgroei en een chaos te voorkomen. Ieder van ons gaat wellicht ook akkoord met de diverse initiatiefnemers van de verschillende fracties, die ertoe hebben geleid dat het ontwerp dermate werd aangepast, dat een vrij goede en evenwichtige wettekst tot stand kwam, die trouwens door de meeste woordvoerders van de verschillende fracties met overtuiging kon worden verdedigd. Ik durf dan ook rustig onze collega's hiervoor gelukwensen.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, dames en heren, wellicht

werd nog onvoldoende ook de keerzijde van de medaille, die ons wordt gepresenteerd, bekeken en doorgelicht. Sommigen onder ons blijven zich inderdaad ernstige vragen stellen over de mogelijke nadelige gevolgen van een gebeurlijke „ethervervuiling” door een wellicht straks niet te stuiten commercialisering van sommige lokale zenders, wat #mettertijd ook niet zonder invloed zou kunnen blijven op de programmatie van de BRT zelf en mogelijk – en het is onderstreept – ook gevolgen kan hebben op de problematiek van de handelsreclame en dus ook op deze van de pers en ook op deze, ik ga verder, van de persvrijheid en de meningsvrijheid.

In feite betekent dit decreet de doorbreking van wat de nationale regering had vooropgesteld, met name het openbaar omroepmonopolie dat tot op vandaag wettelijk aan de BRT was toevertrouwd.

Mijnheer de Voorzitter, bij sommigen onder ons blijft de verontrusting zolang een, wat wij menen te onderkennen, onderhuidse en irrationele aanval gaande blijft op dit BRT-monopolie... om wat te bereiken, als wij vandaag ook nog de pers erop nakijken. Tevens is het evident dat technologische en culturele veranderingen en innovaties impliceren dat de audio-visuele mediastructuren zich ook moeten aanpassen en dat dus de vraag kan worden gesteld in werke mate het omroepdecreet en de BRT als instelling zelf voor aanpassing aan deze nieuwe toestand vatbaar zijn. Vraag is of de Vlaamse regering hiervoor in de toekomst alternatieven heeft.

Dames en heren, in alle democratische landen blijft het een evidentie dat de Gemeenschap de zorg voor een openbare omroep niet opgeeft, ook niet in nieuwe structuren. Mijnheer de Minister, hoe groot is deze zorg ook bij de Vlaamse regering ? Wat wenst men precies van de BRT en welke middelen zullen haar daarvoor morgen ter beschikking worden gesteld ?

In dit kader situeert zich ook de verontrusting over het toekennen van de diverse frequenties, over de onduidelijkheid inzake het aantal mogelijk te erkennen lokale radio's en over de on-

beantwoorde vraag naar wat er met de „te grote” vrije zenders zal gebeuren.

Het standpunt van de raad van beheer van de BRT – en mevrouw Smet heeft er op gezinspeeld – van 23 maart 1982, is, wat dat betreft, duidelijk. Er wordt ja gezegd aan de lokale radio, in de reeds gemelde voorwaarden, maar de mogelijkheid openhoudend voor een regionale service- en informatieopdracht van de BRT en ook een vraag naar een specifieke hoofdstedelijke opdracht.

Als men dus wil dat de Vlaamse Gemeenschap deze opdracht aan de openbare omroep toevertrouwt, moeten daarvoor uiteraard ook de nodige technische en materiële middelen ter beschikking worden gesteld.

De formulering en de toepassing van het decreet op de zogenaamde niet-openbare radio moet dus gebeuren in een glashelder respect voor de rol die wij aan de openbare omroep willen blijven toebedelen en waarvoor deze Vlaamse Raad een grote verantwoordelijkheid draagt, mijnheer de Minister, aangezien wij zelf de leden van de raad van beheer van deze instelling aanwijzen.

Mijnheer de Voorzitter, onze fractie heeft een vorm van financiering voor de lokale radio's voorgesteld via de tenlasteneming van de Sabam-bijdrage, onder meer. Er waren ook nog andere voorstellen. De Minister en de meerderheid van de bevoegde commissie hebben gns niet kunnen volgen. Wij komen daarop terug. Nochtans, zowel de wetenschappelijke deskundigen die wij daarover in de commissie raadpleegden, als ten minste één van de beide grote verenigingen van de lokale socio-culturele radio's, steunden dit voorstel en blijven het, volgens de pers, steunen.

Anderzijds blijft volgens de Raad van State dat de lokale radio wél reclameboodschappen mag uitzenden en de openbare radio dit niet mag. Het gebrek aan inkomsten blijkt dus onvermijdelijk te leiden tot een vorm van commercialisering, onder meer bij middel van het invoeren van handelsreclame op deze lokale zenders.

Het is duidelijk dat dit niet kan gebeu-

Seeuws

ren zonder grondig overleg met de nationale en de lokale pers. Dit kan ook niet zonder het dossier over het al of niet invoeren van de etherreclame op de BRT opnieuw ter hand te nemen. De voorbereiding van de ontwerpbesluiten in verband met dit dossier was trouwens reeds ver gevorderd toen de behandeling plots op een nogal verdachte wijze werd vertraagd, volgens persberichten door een Luxemburgse interventie, zoals boze tongen beweren.

Tenslotte maken wij ons ernstige zorgen over het ontbreken van werkelijke garanties om groeps- en monopolievorming van de grote vrije zenders tegen te gaan door bijvoorbeeld de mogelijke vorming van grote advertentie-groepen. De ervaring terzake in Italië is in hoge mate verontrustend.

Het commercialiseringsproces, en van daaruit de nieuwe en veel gevaarlijkere, want ondemocratische en oncontroleerbare, monopolievorming bij deze stations en wellicht morgen ook bij de vrije televisie, is daar reeds ver gevorderd en moet voor ons een vingerwijzing zijn.

Mijnheer de Voorzitter, in dit kort betoog wou ik slechts de nadruk leggen op een aantal negatieve aspecten in verband met de mogelijke gevolgen van het voorliggend ontwerp, ten einde te vermijden dat, de goede bedoelingen van de wetgever ten spijt, de échte lokale radio met zijn socio-culturele en plaatselijk informatieve opdracht, mettertijd zou worden verdronken door een stelletje handige commerciële jongens, die daarenboven de BRT tot een vervlakking van haar programmatie zouden dwingen, omwille van de onvermijdelijke concurrentie.

Ik ben dus, weliswaar persoonlijk, erg bang, mijnheer de Minister, dat in het kielzog van de blinde besparingswoede van onze nationale regering de hakbijl in de culturele begroting van de Vlaamse Gemeenschap vreselijk zal worden gehanteerd, waardoor vooral ook de openbare omroep erg zou kunnen worden getroffen en onder invloed van de commerciële sector een echte culturele verschraling

van het omroepaanbod zou optreden. Deze verarming van ons communicatiemiddel bij uitstek zou mettertijd ook de mondigheid en dus de weerbaarheid van onze bevolking afzwakken. Sommigen zouden dit wellicht wensen en dus stilletjes in de hand kunnen werken.

Hopelijk is de huidige druk op de schoolradio, op het regionale nieuws van BRT 2 en op de ernstige muziek van BRT 3 hiervan geen voorbode. Ik hoop dus, mijnheer de Minister, dat u straks bij uw antwoord de gelegenheid zal hebben om althans een deel van onze onrust weg te nemen. (**Applaus bij de SP**)

De Voorzitter : De heer Van Belle heeft het woord.

De heer I. Van Belle (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, als voorzitter van de commissie van cultuur, didactische en pedagogische vorming, is het mij een voorrecht dank te zeggen aan al degenen die hebben bijgedragen tot de totstandkoming van het ontwerp van decreet dat hier in zijn beslissende eindfase is getreden. Ook mijn speciale dank aan de Minister en aan de verslaggevers voor de goede samenwerking. Vooral wens ik de beide verslaggevers mijn dank te betuigen en geluk te wensen met hun degelijk verslag, waarin zij op objectieve wijze het verloop van de bespreking hebben benaderd.

Ook al de commissieleden hebben zeer degelijk werk geleverd. Niet alleen heeft men de vooropgezette planning geëerbiedigd, maar is men er vooral in geslaagd te komen tot een zeer grondige discussie van het ontwerp van decreet zonder het door elkaar te schudden.

Integendeel, het ontwerp, dat overigens een consensus was die in de Vlaamse Executieve was ontstaan, werd grotendeels in zijn oorspronkelijke vorm weerhouden, een paar uitzonderingen niet te na gesproken.

In elk geval is men tot een aanvaardbaar compromis gekomen en door dit ontwerp op de niet-openbare radio's bijna eenparig goed te keuren, op één onthouding na, is men uiteindelijk tegemoetgekomen aan iets dat spon-

taan, in een korte periode, bij de bevolking is gegroeid : de vrije radio, de niet-openbare radio waarbij de mondigheid, de inspraak, de opbouwende functie en vooral de creativiteit van de burgers een kans krijgen. Wanneer men gewag kan maken van honderduizenden handtekeningen en luisteraars voor dit jonge, nieuwe verschijnsel van niet-openbare radio's, dan hoeft dit geen verder betoog.

Maar vooral voor de vrijheid van meningsuiting is het vandaag een grote dag en als liberaal kunnen we daar terecht fier op gaan. De heer Beysen heeft dit trouwens zeer goed ten gronde benaderd.

Waarde collega's, ik voel me eigenlijk tegelijk gelukkig en fier voorzitter te zijn van de Commissie in de Vlaamse Raad die het decreet op de niet-openbare radio's heeft behandeld.

En waarom ? Welnu, als men weet hoe in dit land alles aan een slakkengang zijn beslag krijgt tengevolge van de participatie van elkeen in alles en nog wat dan is de materie van de vrije radio's toch vrij vlug in een besluitvormingsstadium geraakt.

Hoewel ons land strikt genomen een lange voorgeschiedenis heeft op het gebied van de vrije radio - de meeste gewestelijke omroepen hebben een illegaal verleden - begon de recente escalatie in maart 1978 en begon de sensibilisering echter pas voorgoed daarna.

Vooraleer de meesten, die zich als verdedigers van de vrije radio's opwerpen, goed weten waarover het eigenlijk technisch en juridisch allemaal gaat, zal de Vlaamse Raad reeds tot decreteren ter zake overgaan. Maar mede tengevolge van de explosieve ontwikkeling van de vrije radio's is het anderzijds duidelijk dat alle andere problemen die met de media verband houden nu ook snel het stadium van de academische discussies zullen dienen te verlaten.

De stap die de Vlaamse Raad vandaag zet, leidt ons naar een stroomversnelling, daar ben ik zeker van.

Maar bovendien zullen we ook kunnen vaststellen hoe volwassen en pluralistisch de Vlaamse Gemeenschap

Van Belle

zich zal weten te profileren wanneer straks zal moeten worden overgegaan tot het uitwerken van de uitvoeringsbesluiten, waarin onder meer dient voorzien in de oprichting van een Raad van niet-openbare radio's die de stelregels in verband met de erkenning zal moeten opstellen.

Hoe dan ook, laten we hopen dat alle inspanningen die nu worden geleverd om morgen een min of meer ordelijk systeem te creëren, overmorgen al niet voorbijgestreefd zijn door de technologische evolutie al was het maar bijvoorbeeld op het stuk van de radio-kabeldistributie.

Ik geloof dat wij er ons allen moeten van bewust zijn dat dit decreet slechts een schakel is in het totale mediagebeuren. De opgang van de kleinschalige communicatievormen en de ontwikkeling van nieuwe media noopt er ons toe een globaal mediabeleid uit te tekenen zoals hier reeds werd gezegd. Er zal niet meer te ontkomen zijn aan een samenhangend en overzichtelijk geheel waarbij er vooral rekening moet mee gehouden worden dat maatregelen die betrekking hebben op het ene medium, rechtstreeks of onrechtstreeks gevolgen kunnen hebben voor een ander medium.

Centraal blijven bovendien de komende maanden gesteld, enerzijds de objectiviteit van de BRT-programma's en anderzijds het in gebruik nemen van nieuwe technieken die de mogelijkheden van de omroep vergroten maar daarbij uiteraard de mogelijkheid verminderen van andere, meer traditionele media zoals de schrijvende pers.

Wat de BRT betreft, weten wij dat dit instituut door de wetgever een onmogelijke taak werd toebedeeld.

De door het statuut voorgeschreven volstrekte objectiviteit inzake berichtgeving is inderdaad moeilijk vol te houden omdat het doorspelen van informatie altijd ergens een keuze inhoudt al was het maar omwille van de beperkte zendtijd. En kiezen is sowieso een subjectieve handeling.

Anderzijds is commentaar in de om-

roep niet alleen wenselijk, maar ook noodzakelijk : heel wat mensen nemen tenslotte alléén radio en televisie als bron van hun informatie. Ook zij moeten zich vrij een idee kunnen vormen van wat er in de wereld gebeurt en hoe de gebeurtenissen kunnen geïnterpreteerd worden.

Waarde collega's, in deze geest kan de echte berichtgeving, het mededelen van de feiten wel degelijk aan een overheidsinstelling toevertrouwd blijven.

Het toelichten van deze feiten echter moet daarentegen voorbehouden blijven aan instanties die niet in handen zitten van een staatsmonopolie.

De vertimmering van de vroegere gastprogramma's tot televisie-uitzendingen voor derden liggen echter nog mijlen ver af van eigenlijke zendgemachtigde verenigingen die vanuit de eigen politieke en levensbeschouwelijke hoek voor duiding en commentaar zouden zorgen en die daarenboven op het stuk van ontspanning een onderlinge concurrentie zouden voeren allicht tot heil van de betrokken programma's.

Wij blijven dus staan voor het probleem van de BRT die minstens het potentiële gevaar oplevert éézijdig te zijn zoals de enen beweren, terwijl anderen van oordeel zijn dat het omroepgebeuren overlaten aan de vrije markt de cultuur in de verdrukking zou zetten.

De controverse rondom het BRT-monopolie zal ons dus, geachte collega's, gewis nog bezighouden maar er komt bij dat iedere nieuwe mogelijkheid die ons wordt geboden in de elektronische overbrenging van beelden, klanken en woorden een nieuwe verzwakking betekent van de concurrentiële positie van andere media, in hoofdzaak de dagbladers.

Hoe voorzichtig en behoedzaam men bij de aanwending van de nieuwe elektronische snufjes ook te werk gaat, men zal niet kunnen beletten dat men evolueert en het zullen niet de beperkte subsidies aan de opiniedagbladers zijn die op lange termijn ongelukken zullen kunnen vermijden.

Wij staan dus in de zeer nabije toekomst voor een berg mediaproblemen die, of men het wil of niet, langs deze Raad zullen worden gesluist.

Toen in 1975 Minister van Staat Frans Grootjans, voor de eerste maal het voorstel formuleerde een mediacommissie in het leven te roepen om de zojuist geciteerde punten een begin van afwikkeling te laten krijgen, was er weinig respons. Het bleef bij wat goedknikkende personen.

In 1978 kreeg hij, uit wetenschappelijke hoek, de steun van de Leuvense professor Luk Boone, die toen stelde :

„We zitten in België met een ongehooflij ke ondoorzichtigheid in het persbeleid. Om daar min of meer enige klaarheid in te brengen, heb je een instrument nodig.

Ik meen dat het weinig efficiënt is voor elk mediaprobleem dat opduikt telkens een eenmalige Commissie op te richten. Dat is geen mediabeleid.

Ik stel daartegenover een permanent lichaam waarin alle betrokkenen kunnen meespreken, de uitgevers, de journalisten, de Gemeenschap.. en ten slotte een aantal technocraten.”

En hebben wij de nood aan zulk permanent orgaan maar niet al te best aangevoeld toen vorig jaar, om raprap nog enkele miljarden te vinden, het probleem van de etherreclame opdook ? Niemand wist uiteindelijk hoe men het probleem zou beslechten, laat staan dat er was nagedacht over wie al dan niet betrokken partij was.

Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik meen dat we zelf de sleutel in handen hebben om uit de verwarring te geraken.

Het is hoogdringend dat wij in deze Raad een initiatief nemen om de huidige en toekomstige nieuwe mogelijkheden inzake communicatie optimaal te benutten, waarbij de principes eigen aan een pluralistische en democratische samenleving worden geëerbiedigd.

Waar een wil is, is een weg.

Het decreet dat hier ter bespreking

Van Belle

ligt, toont ons aan dat snel en efficiënt werken binnen de Vlaamse Gemeenschap mogelijk is.

Ik zou dan ook de Minister van Cultuur durven vragen de motor te willen zijn voor het op gang brengen van inderdaad een Raad voor het mediabeleid, die alle thans aan het werk zijnde mediakringen erbij zou kunnen betrekken om een echt samenhangend mediabeleid van de grond te krijgen en op te bouwen.

We moeten ophouden, dacht ik, de gebeurtenissen steeds achterna te lopen.

Alleen al omdat de technische ontwikkeling inzake communicatiemogelijkheden zo snel verloopt derwijze dat de reglementering achterblijft, is een orgaan nodig om de evolutie op te vangen en te begeleiden, een orgaan dat als het ware permanent klaar staat om niet in onverijlde beslissingen te vervallen.

Wie zal immers eerstdaags deze Vlaamse Raad een compleet dossier over de etherreclame kunnen voorleggen ?

Wie zal de stuwende motor zijn om de uitgevers van dag- en weekbladen, vertegenwoordigers van radio en televisie, vertegenwoordigers van de reclame-wereld, de werkgevers en syndicale organisaties van de grafische en de papierindustrie, de vertegenwoordigers van de bioscoopbedrijven en de verbruikersorganisaties niet alleen samen te brengen, maar ze ook bestendig het probleem van de etherreclame in radio en televisie te doen opvolgen ?

Wie zal straks moeten uitmaken of de zogenaamde zendgemachtigden meer zendtijd en meer middelen moeten krijgen ? Of zal het volstaan om duiding na het nieuws te laten verzorgen door deze zendgemachtigden ?

Kunnen deze zendgemachtigden ook de commerciële toer op ? Of staan we voor de invoering van een commercieel tweede net ?

Er zijn koppige geruchten over de plannen die de RTL - de Luxemburgse Commerciële Televisie - zou heb-

ben om eind 1982 met Nederlandstalige uitzendingen te starten, misschien in samenwerking met Vlaamse krantengroepen. Hoe kan de Vlaamse Gemeenschap deze gang van zaken het best onder controle houden ?

Nu we staan voor het feit van de niet-openbare radio's, hoe vangen we morgen het verschijnsel op van de vrije televisie ?

Hoe zullen we ons overigens het best voorbereiden op de haast onuitputtelijke mogelijkheden van de zogenaamde vierde generatie van de kabeldistributie en hoe zullen we onze bedrijven die in deze sector met hun produktontwikkeling zeer ver gevorderd zijn tot een realistische houding kunnen brengen ?

Kortom, een resem vragen die toelaten vast te stellen dat de roep om een volwaardige mediapolitiek niet in het ijle is, mediapolitiek die slechts vruchten kan afwerpen wanneer het geen haastwerk of dag-aan-dag-werk is, met andere woorden een politiek die het resultaat moet zijn van een bestendige confrontatie van alle media-kringen.

Ik hoop, mijnheer de Minister, dat de oprichting van een Mediaraad of hoe men het ook moge betitelen, nu op uw prioriteitenlijst zal staan.

Mijnheer de Minister, wij mogen geen uitstel meer dulden. De verdere technologische ontwikkeling en de liberalisering van de media zijn niet langer meer te stuiten. Na bijna een eeuw stilstand zet de mediawereld thans een geweldige sprong voorwaarts. Ik herhaal even de woorden van de heer Grootjans, Minister van Staat, die zegt : „Waar een kortzichtige politiek het vrij verkeer van ideeën en opvattingen heeft willen beletten, breekt de moderne techniek vandaag opnieuw de ketens”. Dit hoopgevend gebeuren begroeten wij als liberalen instemmend. (Applaus bij de PW en de CVP)

De Voorzitter : De heer Delahaye heeft het woord.

De heer T. Delahaye (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, dames en heren, voor mijn partij Respect voor Arbeid en Demo-

cratie is de problematiek van de vrije radio's verbonden aan de vrije meningsuiting en uiteraard ook aan de graad van toegelaten staatsinterventie of overheidsinterventie.

Mijn partij is ontstaan en heeft zich ontwikkeld onder de leuze : minder Staat en meer vrijheid. U zult dus begrijpen dat wij resolute voorstanders zijn van de afbraak van het BRT-monopolie en meer nog van een zo groot mogelijke afslanking van de BRT ten voordele van het privaat initiatief.

Een openbare omroep heeft geen ander nut volgens ons dan het verzekeren van de mededelingen van de Regering en van de overheid in het algemeen en desgevallend het uitzenden van korte objectieve nieuwsberichten. De animatie en de ontspanning behoren daarentegen tot de taken van het privaat initiatief en het succes van de vrije radio's is het bewijs van het feit dat het privaat initiatief daar volledig voor geschikt is. De openbare staatsomroep kost miljarden omdat hij het statuut quasi-ambtenaren in de hand werkt en omdat het gebrek aan concurrentie uitmondt in een waanzinnige bureaucratie.

Ik wens hier enkele cijfers te noemen, gepubliceerd in „Spectator” en aangehaald in „Ratel”, het personeelsblad van de omroep. „Bij de BRT kost één uurtje radio gemiddeld 73.671 F, wat verklaard wordt door de wedden van een onoverzichtelijke personeelsstaf.”

De heer W. Seeuws : Weet u wat één seconde publiciteit kost ?

De heer T. Delahaye : Daar gaat het niet om.

De heer W. Seeuws : Daar zal het morgen over gaan.

De heer T. Delahaye : Daar zal het inderdaad morgen over gaan. Het gaat toch over het staatsmonopolie of niet ? Ik zal daar op terugkomen.

„BRT-2 komt voordeliger uit de cijfers. Niet enkel ligt het aantal luisteraars gemiddeld tienmaal hoger, maar ook bedraagt de kostprijs van een BRT-2 uur amper 59.872 F.”

„BRT-3 is geen goedkope zender. Met

Delahaye

slechts 1,6 procent van het luistervolume komt men toch aan een kostprijs van 73.907 F. per uur."

De heer J. Ramaekers : U vergelijkt appels met citroenen. Er zijn verschillende soorten van programma's.

De heer T. Delahaye : Ik citeer alleen maar de cijfers. Interessant was ook de tabel, mijnheer Ramaekers.

De heer J. Ramaekers : De goedkoopste uitzendingen zijn ook die van het laagste cultureel niveau. Wilt u daar naartoe ?

De heer T. Delahaye : Dat werkt u in de hand met uw lokale radio. Geef de vrije radio's de kans goede uitzendingen te maken. Zij kunnen dat dan doen tegen verminderde kosten ten opzichte van een staatsomroep. Dat is mijn stelling.

Ik ga verder met mijn cijfers. Interessant is ook de tabel. „Daaruit kan worden afgeleid hoeveel een uur informatie bij de radio kost. Het getal schommelt rond de 160.000 F. 32 procent van dit bedrag wordt opgeslorpt door de wedden."

Dan volgt nog het besluit van de schrijver. „Na enkele vragen van de Gemeenschapsminister Poma spuwde de BRT-computer enkele andere merkwaardigheden. Daaruit blijkt dat de BRT 4.000 losse medewerkers in dienst heeft, die gemiddeld 3,5 dagen per week de dienst uitmaken, maar contractueel niet méér dan 30.000 F per maand mogen verdienen, lopend over een periode van zes maanden. De BRT heeft ongeveer 1.100 technici in dienst, 550 administratieve krachten en 900 culturele personeelsleden. Een totaal van 2.500, ongeveer de helft van de Nederlandse Omroep Stichting."

Ik meen dat deze cijfers inderdaad bewijzen dat, zodra men een openbare omroep sticht, men vervalt in bureaucratie.

De heer J. Ramaekers : U maakt een vergelijking met de Nederlandse Omroep Stichting maar wat hebt u daarnaast ? U denkt toch niet dat de VARA geen eigen personeel heeft ? U

denkt toch niet dat die verschillende zuilen geen eigen personeel hebben ?

De heer T. Delahaye : Mijnheer Ramaekers, ik zeg helemaal niet dat de vergelijking totaal opgaat. Ik zeg alleen maar dat, wanneer men een cijfer van 2.500 personeelsleden citeert, dat toch tot nadenken stemt. Evenals het cijfer van 73.600 F per uur.

Last but not least, de openbare omroep is, omwille van het monopolistisch karakter ervan, gemakkelijk te politiseren. De houding van mijnheer Ramaekers bevestigt dat.

De heer J. Ramaekers : Wat bedoelt u daarmee ?

De heer T. Delahaye : Ik bedoel alleen maar dat de manier waarop de BRT werkt, de manier waarop de beheerraad van de BRT is samengesteld, in feite ten goede komt aan de politieke partijen, vooral de traditionele politieke partijen, waaronder de uwe.

Ik bedoel daarmee de manier waarop u de BRT en haar monopolie ter zake verdedigt.

De heer J. Ramaekers : Ik tracht objectief te zijn.

De heer T. Delahaye : Dat is de socialistische objectiviteit.

Wat er ook van zij, mijnheer Ramaekers, ik denk dat een openbare omroep gemakkelijk te politiseren is en in feite gepolitiseerd wordt. Tegen deze ideologische manipulatie bestaat er maar één oplossing, met name de verscheidenheid en de concurrentie. Hieruit vloeit natuurlijk voort dat wij heftige voorstanders zijn van de private radio's en binnenkort ook van de private TV.

Dit ontwerp van decreet erkent de private radio's en is in die zin een stap in de goede richting.

Evenwel vinden wij het ontwerp van decreet veel te restrictief wat betreft de omschrijving van de private radio's.

Bestaat er enige ernstige reden om de vrije radio's tot kleinschalige radio's te beperken ? Voor ons leidt dat enkel tot versnippering en wellicht, zo niet waarschijnlijk, tot politieke recuperatie langs de lokale socio-culturele raden.

De vrijheid is ondeelbaar. Vrije ra-

dio's moeten als volwaardige radio's erkend worden, als een communicatiemiddel enkel beperkt door de technische vereisten. Wij pleiten dan ook voor regionale radio's die kunnen zorgen voor degelijke programma's, wat dorpsradio's nooit zullen kunnen doen.

Wij hebben dan ook een amendement in die zin neergelegd.

Financieel menen wij dat er van subsidiëring van *overheidswege geen sprake kan zijn. Dit zou onvermijdelijk de bevoogding van de vrije radio's ten gevolge hebben. Wél moeten deze radio's over de nodige financiële middelen beschikken. Wij zien geen andere oplossing dan het toelaten van de etherreclame. De reclame behoort echter niet tot de bevoegdheid van de Vlaamse Raad zodat dit hier niet kan worden besproken.

Ik wens echter te zeggen dat mijn partij geen principieel bezwaar heeft tegen etherreclame en dit standpunt in het nationaal Parlement ook zal verdedigen.

Een laatste punt betreft de samenstelling van de Raad voor niet-openbare radio's.

De samenstelling, zoals die is voorzien in het ontwerp van decreet lijkt mij niet in overeenstemming met de verklaring van de Gemeenschapsminister. Hij heeft dienaangaande gezegd dat - dit staat vermeld in het verslag - hij de onafhankelijkheid van de niet-openbare radio's wil waarborgen en de bevoogding van de overheid wil tegengaan. Om dit oogpunt te verwezenlijken dient de meerderheid van de leden van de Raad te worden voorgedragen door de niet-openbare radio's omdat zij, beter dan wie ook, de noden van deze radio's kennen. In die zin hebben wij ook een amendement neergelegd.

Tot slot wens ik te benadrukken dat het hier besproken ontwerp van decreet de RAD als kleinzielig voorkomt, als een poging van de politieke wereld om een spontaan gegroeide communicatienood en communicatiemiddel tot eigen belang te confisqueren.

Onze amendementen trachten hieraan te verhelpen door een herstel van

Delahaye

de vrijheid van meningsuiting in de erbieid van de vrijheid van de anderen.

De Voorzitter : De heer L. Dierickx heeft het woord.

De heer L. Dierickx (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, dames en heren, de groenen hebben zich verheugd over het spontaan ontstaan van lokale radio's. Zij waarderen de zin voor initiatief waarvan velen blijk geven. Zij hebben achtting voor de inspanningen die door de talloze onbezoldigde medewerkers van deze zendstations worden geleverd. Vaak geven deze medewerkers blijk van vindingrijkheid bij het maken van ontspanningsprogramma's.

Sommigen doen ook heel wat om minder bekende mensen, kunstenaars, publicisten, vertegenwoordigers van basisgroepen in interviews en debatten aan bod te laten komen.

Het ontstaan van het groot aantal lokale radio's is wellicht mede te verklaren door de wil van velen de afstand te verkleinen tussen de communicatiemiddelen waarover de centrale machthebbers beschikken en deze waarover de basis, de gewone mensen en de alternatiefstellers beschikken.

Vele van deze lokale radio's, vooral wanneer ze zich ook bezighouden met beleidsproblemen, zijn uitingen van een algemeen streven naar meer basisdemocratie, naar meer kleinschaligheid in de democratische wilsvorming.

Het voordeel van de lokale radio's is dat zij nieuwe ideeën en dragers van nieuwe ideeën een kans kunnen geven aan bod te komenvooraleer ze bewezen hebben reeds machtig te zijn, wat het geld of het stemmen aantal betreft. Degenen die het debat gisterenmiddag hebben gevolgd weten wellicht waarop ik wil alluderen.

De lokale radio kan op het culturele, artistieke en informatieve vlak een belangrijke rol vervullen. De lokale radio kan ook aan onze democratie een dienst bewijzen en aan debatten een nieuwe democratische dimensie geven.

Dit betekent niet dat wij zeggen dat de vrije lokale radio's partijgebonden

mogen zijn. Wij zijn van oordeel dat ze niet partijgebonden moeten zijn maar dat ze wel het debat over lokale, regionale, nationale en internationale beleidsproblemen een nieuwe en ruimere kans moeten geven.

De Voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ?

De heer Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, heeft het woord.

Minister Poma (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik wil mij allereerst aansluiten bij een aantal collega's die de beide verslaggevers dankten en feliciteerden voor het verslag dat zij hebben opgesteld. Tevens dank ik de leden van de commissie en de leden van de Raad voor de opbouwende wijze waarop zij hebben medegewerkt aan de tot standkoming van dit decreet.

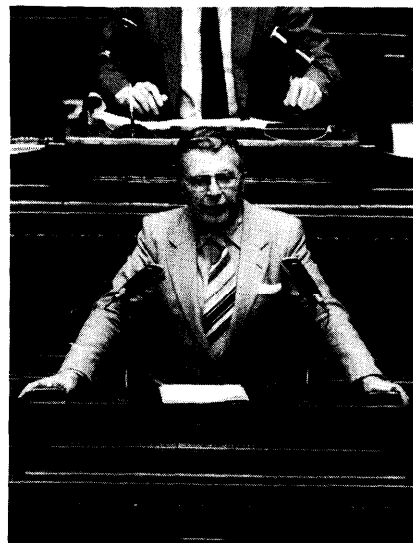
In de commissie werd dit ontwerp van decreet trouwens goedgekeurd met algemeenheid van stemmen min één onthouding.

Ik ben ook van oordeel dat dit decreet inderdaad, zoals sommigen hebben gezegd, een historische gebeurtenis mag worden genoemd. Hiermee wordt een in de bevolking spontaan gegroeid fenomeen wettelijk geregeld. Wij zijn ervan overtuigd dat dit decreet de spontaneïteit en het dynamisme van de niet-openbare radio's niet zal beperken,

Ik wil bij het einde van deze algemene bespreking antwoorden met enkele bedenkingen.

Betekent dit decreet een begin- of een eindpunt ? Wij kunnen hierop geen antwoord geven. Wel is het zo dat de technische evolutie zo vlug gaat dat de wetgever in de toekomst zou kunnen worden geconfronteerd met nog andere fenomenen in de mediawereld en waarop wij dan, te gepasten tijde, een antwoord zullen moeten verstrekken.

Zo liggen er op mijn tafel reeds aanvragen om via de kabel experimenten op te zetten met de lokale vrije televisie. Men kan dit verschijnsel tijdelijk van de hand blijven wijzen maar eenmaal zullen wij ons daarover ook moeten uitpraten. In het Franstalig lands-

De heer J. Ramaekers (SP), medeverlaggever over het decreet niet-openbare radio's

gedeelte trouwens heeft de overheid daarvoor reeds ruimte geschapen. De Franstaligen zullen ons misschien verplichten vlugger te legifereren dan wij vermoeden, indien bijvoorbeeld via de kabeltelevisie in de Brusselse agglomeratie enkel Franstalige programma's zullen worden uitgezonden. Dit is best mogelijk.

De niet-openbare radio's zullen een socio-culturele functie hebben in de ruimste betekenis van het woord. Misschien voor de enen méér sociaal en voor de anderen méér cultureel gericht. In die zin zijn zij dus een aanvulling van de BRT. Maar een aanvulling van de BRT is één van de methodes om een monopoliepositie te doorbreken.

Wat de toepassing van het Cultuurpact betreft,

1. wil ik eerst mijn wil bevestigen om de geest en zo mogelijk ook de letter van het Cultuurpact ook in deze culturele materie toe te passen ;
2. er zijn in de culturele materies diverse sectoren en situaties waarin een juiste vertegenwoordiging delicaat is. Waar de wil aanwezig was om het pact

Poma

toe te passen is steeds een oplossing gevonden.

3. De adviesorganen die door de overheid worden opgericht zullen naast en doorheen de gebruikers de ideologische en filosofische realiteit moeten weerspiegelen.

4. De overheid is eveneens via het cultuurpact gehouden ervoor te zorgen dat er geen discriminatie ontstaat door een wanverhouding in de beschikking over de cultuurmiddelen. Zij heeft evenwel geen enkel inmeningsrecht in de autonomie en de interne organisatie van de vrije verenigingen.

Aan diegenen die twijfels hebben over de goede werking van het decreet of over de juiste toepassing ervan, wil ik toch zeggen dat er drie remmen werden ingebouwd.

Er zijn ten eerste de technische imperatieven opgelegd door de Nationale Regering.

Ten tweede is er de adviesraad voor de niet-openbare radio's die een uiterst belangrijk adviesorgaan zal zijn.

Ten derde is er de Vlaamse Executive waarin nog meer dan drie en een half jaar alle fracties van deze Raad, die beantwoorden aan de grote politieke en ideologische stromingen van ons volk, vertegenwoordigd zijn.

Wat betreft het financiële aspect blijf ik bij mijn stelling deze radio's geen toelagen te geven vanwege de overheid. Dit niet alleen omwille van de huidige budgettaire situatie maar ook omdat de overheidstoelagen een eerste stap naar afhankelijkheid kunnen zijn in deze zo bijzondere mediawereld.

Wel verbind ik mij ertoe met Sabam, zoals ik reeds in de commissie heb gezegd, een gesprek aan te gaan om naar een oplossing te zoeken. Ik heb Sabam reeds medegedeeld dat ik haar tot een gesprek zal uitnodigen na het goedkeuren van dit decreet.

De reclame waarover meerdere collega's hebben gesproken behoort niet tot onze bevoegdheid maar ressor-

teert onder het nationale parlement. Het al of niet goedkeuren van dit decreet moet dus los worden gezien van het probleem reclame. Deze materie moet door het nationale parlement worden behandeld, samen met onze Franstalige collega's. Dat wil zeggen dat wij, Vlamingen, daarover niet alleen een beslissing zullen kunnen nemen.

Ook het technisch probleem, zoals de draagwijdte, behoort tot de bevoegdheid van de nationale regering. Hieromtrent werd door de vorige regering een koninklijk besluit uitgevaardigd, het zogenaamde besluit Willockx. Door de huidige regering werd een interministeriële werkgroep opgericht om na te gaan in welke mate dit koninklijk besluit al dan niet aangepast zal moeten worden. Ik heb ernaar geïnformeerd hoever de werkzaamheden van deze interministeriële werkgroep gevorderd zijn. Deze is nog altijd aan het werk. Nochtans kan worden gezegd dat een frequentieplan, dat door mijn kabinet werd opgesteld en waarin 84 lokale en 17 regionale radio's worden opgenomen, thans wordt onderzocht. Deskundigen van de RTT hebben nieuwe berekeningen gemaakt waaruit blijkt dat in Vlaanderen alleen reeds 133 radio's met een zendbereik van 8 kilometer mogelijk zijn. Ik voeg er echter aan toe dat de werkzaamheden ter zake verder gaan en dat ik niet in de mogelijkheid ben meer details hieromtrent te geven.

Mevrouw M. Smet : Mijnheer de Minister, mag ik u een vraag stellen ?

U zegt dat u een frequentieplan hebt ingediend waarin ruimte wordt geboden voor regionale en voor kleinschalige zenders.

Moet deze vraag, na goedkeuring van dit decreet, niet anders worden gesteld, gezien wij de regionale, grote zenders in dit decreet niet hebben aanvaard of hebt u een andere verklaring voor de term „regionale zenders”, die u daarnet hebt uitgesproken ?

Minister K. Poma : Dit frequentieplan werd maanden geleden ingediend en is nu al voorbijgestreefd. Ik geef u enkel de toestand op zoals deze maanden geleden was.

De heer D. Vervae : Ik wens aan te vul-

len wat mevrouw Smet heeft gezegd, Uw definitie van de regionale radio...

Minister K. Poma : Ik heb gezegd dat dit plan voorbijgestreefd is en dat de RTT nu aan andere plannen werkt. Bovendien is dit een aangelegenheid waarvoor wij niet bevoegd zijn. Het woord „regionale” komt trouwens niet voor in het decreet ; daarin spreekt men van „niet-openbare radio”.

Ik kan de Raad verzekeren dat de nodige uitvoeringsbesluiten zo vlug mogelijk zullen worden genomen. Tenslotte echter betwistingen te voorkomen, zal ik deze de normale weg laten volgen : eerst zullen deze worden voorgelegd aan de Vlaamse Executive, waarin de voornaamste fracties vertegenwoordigd zijn, en daarna zullen ze voor advies naar de Raad van State gaan waar ik op een spoedig antwoord zal aandringen. Ik zal dus alle nodige voorzorgen nemen om met besluiten voor de dag te komen die zo waterdicht mogelijk zijn.

Wij zullen door dit decreet een oplossing trachten te geven aan een verschijnsel dat enerzijds gekenmerkt is door de bestendige snelle technische evolutie en anderzijds tegemoetkomt aan de wensen van een groot deel van de bevolking, in het bijzonder de jeugd. Dit decreet is een verruiming naar meer vrijheid van opinie ; het is gericht op de vooruitgang. Wij mogen inderdaad geen conservatieve politiek voeren. Dit wil zeggen dat wij geen angst mogen hebben voor de vooruitgang. Wij mogen niet blijven zweren bij het verleden maar moeten ons laten leiden door een progressieve politiek, dus afgestemd op de vooruitgang. Dit decreet zal zulks mogelijk maken want het zal de angst .wegnemen en angst is nooit een goede raadgever.

Het is echter onmogelijk in dit decreet alles te voorzien, zoals sommigen wensen. Eventuele uitwassen die zich zouden kunnen voordoen, kunnen wij niet allemaal met dit decreet bestrijden. Wij kunnen wel de Raad de verzekering geven dat wij ons zullen laten leiden door wat indertijd Achiel van Acker noemde : „Le bon sens”.

De Voorzitter : Vraagt nog iemand het

Voorzitter

woord in deze algemene bespreking ?
(Neen)

Aangezien niemand meer het woord vraagt, verklaar ik de algemene bespreking gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Wij komen deze namiddag om 14.30 uur, en niet om 14 uur, zoals voorzien, bijeen om de artikelsgewijze bespreking te houden over het ontwerp van

decreet houdende organisatie en erkenning van de niet-openbare radio's.

De vergadering is gesloten.

- **De vergadering wordt gesloten om 11.45 uur.**
